

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

---

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про віртуальні активи

(реєстр. № 3637 від 11.06.2020 (доопрацьований),
н.д. Жмеренецький О.С., Потураєв М.Р. та інші)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 29 квітня 2021 року (протокол № 71) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є забезпечення комплексного законодавчого врегулювання принципів функціонування ринку віртуальних активів, зокрема, забезпечення уніфікованого підходу до організації торгівлі віртуальними активами.

Реалізація запропонованих положень законопроекту сприятиме забезпеченню відкритості та прозорості умов угод, які укладаються на ринку віртуальних активів, та запобіганню зловживанням на цьому ринку з боку недобросовісних учасників. Крім того, закон сприятиме розбудові інфраструктури ринку віртуальних активів, забезпеченню його відкритості та ефективності.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках статті 20 Розділу III «Юстиція, свобода та безпека», Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» та Глави 12 «Фінансові послуги» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Згідно з положеннями *статті 127 Угоди про асоціацію*, кожна Сторона докладає необхідних зусиль для забезпечення впровадження міжнародних стандартів регулювання та нагляду у сфері фінансових послуг та для боротьби з ухиленням від сплати податків на всій її території. Такі міжнародні стандарти включають, зокрема, «Основні принципи ефективного банківського нагляду» Базельського комітету, «Основні принципи страхування» Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю, «Цілі та принципи регулювання обігу цінних паперів» Міжнародної організації комісій з цінних паперів, Угоду ОЕСР про обмін інформацією з питань оподаткування, Заяву країн-членів «Групи двадцяти» про прозорість інформації та обмін інформацією для цілей оподаткування» та «Сорок рекомендацій» та «Дев'ять спеціальних рекомендацій стосовно боротьби із фінансуванням тероризму» Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (далі - FATF).

Відповідно до *статті 133 Угоди про асоціацію*, Сторони визнають важливість наближення чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Україна забезпечить поступове приведення у відповідність своїх чинних законів та майбутнього законодавства до *acquis* ЄС. Таке наближення розпочинається з дати підписання цієї Угоди та поступово поширюватиметься на всі елементи *acquis* ЄС, зазначені у Додатку XVII до цієї Угоди.

Відповідно до доповнення XVII-II Додатка XVII до Угоди про асоціацію, у сфері запобігання відмиванню грошей повинні застосовуватися, зокрема, положення Директиви 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2005 року про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання грошей та фінансування тероризму.

20 травня 2015 року було ухвалено Директиву 2015/849 Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, що вносить зміни до Регламенту № 648/2012 Європейського Парламенту і Ради, а також скасовує Директиву 2005/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради та Директиву Комісії 2006/70/ЄС (OJ L 141, 5.6.2015, р. 73–117) (далі – Директива 2015/849).

30 травня 2018 року Європейським Парламентом та Радою прийнято Директиву 2018/843, норми якої стосуються розширення сфери дії Директиви 2015/849 за рахунок включення до системи фінансового моніторингу суб'єктів, які здійснюють продаж віртуальних активів за фіатні валюти, обмін віртуальних активів, а також стосуються постачальників послуг, пов'язаних із функціонуванням гаманців віртуальних валют.

Відповідно до положення *статті 20 Угоди про асоціацію*, Сторони співробітничать з метою запобігання та боротьби з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму. Із цією метою Сторони посилюють двостороннє та міжнародне співробітництво у цій сфері, зокрема співробітництво на оперативному рівні. Сторони забезпечують імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF) та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті Союзом.

Рекомендації FATF вимагають від усіх юрисдикцій запроваджувати певні вимоги з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму для фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій, а також впевнюватись у дотриманні ними цих зобов'язань.

Запропоновані в статті 1 законопроекту визначення понять «віртуальний актив», «постачальники послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів» потребують доопрацювання з наведеними у Глосарії FATF відповідними визначеннями.

Положення статті 17 законопроекту щодо обов'язкової державної реєстрації діяльності постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів узгоджується з вимогами частини першої статті 47 Директиви 2015/849 та Рекомендації 15 (в редакції 2020 р.), разом з тим потребує повного врахування положення частини другої статті 47 Директиви 2015/849 щодо наявності бездоганної ділової репутації і у кінцевих бенефіціарних власників.

Положення статті 20 законопроекту щодо відповідальності постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів та застосування до осіб, винних у порушенні вимог законодавства у сфері обігу віртуальних активів фінансових санкцій, враховує положення пункту 6 Пояснювальної записки до Рекомендації 15 FATF, якою визначено, що країни повинні забезпечити наявність ряду ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільних або адміністративних, що застосовуються до постачальників послуг з віртуальних активів, які не виконують вимоги з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, у відповідності до Рекомендації 35 FATF.

Додатково необхідно зазначити, законопроектом не враховані положення, щодо застосування ризик-орієнтованого підходу до діяльності пов'язаної із віртуальними активами, як це передбачено у вимогах Рекомендації FATF 15 (в редакції 2020 р.) та Керівництва щодо ризик-орієнтованого підходу до віртуальних активів та постачальників послуг з переказу віртуальних активів FATF.

Також положеннями статті 10 та 11 Директиви 2015/849 встановлена заборона кредитним і фінансовим установам вести анонімні рахунки або анонімні банківські розрахункові книжки та випадки належної обов'язкової перевірки клієнтів. Ці положення також не враховані в положеннях законопроекту.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС

Проект Закону «Про віртуальні активи» (реєстр. № 3637 від 11.06.2020 (доопрацьований), н.д. Жмеренецький О.С. та інші) **за своєю метою не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції, **але потребує суттєвого доопрацювання**, зокрема, в частині приведення у відповідність до Рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) та Директиви 2015/849.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2021/146414 від 29.04.2021

493900